הלכה · משנה תורה · מפרשים · ברכת אברהם · ספר אהבה

ברכת אברהם על משנה תורה, הלכות תפילה וברכת כהנים

רבנו אברהם בן הרמב"ם

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ברכת אברהם על משנה תורה, הלכות תפילה וברכת כהנים

רבנו אברהם בן הרמב"ם

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ברכת-אברהם-על-משנה-תורה-הלכות-תפילה-וברכת-כהנים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה טז 4
פרק ו 4
הלכה ה 4

פרק ב

הלכה טז

שאלה קא פסיק הרב ז"ל דמשבעה במרחשון שואלין את הגשמים בארץ ישראל כר' אלעזר דאמר הלכה כרבן שמעון בן גמליאל וקשיא לי דאנן קא מוקמינן הא דר' אלעזר בזמן שבית המקדש קיים כיון דאקשינן דר' יהודה אדר' אלעזר דאמר הלכה כרבן גמליאל מתרצי תירוצא בטלו להו דברי ר' אלעזר לגמרי אין הלכה כתלמיד במקום הרב ותירוצא תנינא אי בעית אימא כאן לשאול כאן להזכיר ולא קם דהא אמר ר' יוחנן במקום ששואל מזכיר בין להתחלה בין להפסקה ותירוצא אחרינא הא לן דאית פירי בדברא משבעה במרחשון והא להו בזמן שאין בית המקדש קיים התחיל לשאול התחיל להזכיר ומסקינן דהא והא לדידהו ולא קשיא כאן בזמן שבית המקדש קיים וכאן בזמן שאין בית המקדש קיים כדקתני רבן גמליאל טעמיה חמשה עשר יום אחר החג כדי שיגיע האחרון שבישראל לנהר פרת ודברי ר' יוחנן דאמר הלכה כר' יהודה בזמן שאין בית המקדש קיים במקום שמזכיר שואל דליכא עולי רגלים וליכא פירא בדברא הלכך קשיא.

תשובה לא דחינן לתלמוד ערוך משקלא וטריא דגמרא דהא בתר הך שקלא וטריא אמרינן על פסקת בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים וכולי אמר ר' אלעזר הלכה כרבן גמליאל ועוד הך שקלא וטריא כוליה והך אוקימתא דאמרינן כאן בזמן שבית המקדש קיים וכו' לתרוצי דברי ר' יוחנן דתלה הזכירה בשאלה כדאמרינן התחיל לשאול התחיל להזכיר פסק מלהזכיר פסק מלשאול והאי סברא לא מתוקם דר' יוחנן אמורא הוא והא ברייתא פליגי עליה דתניא חנניה אומר בגולה עד ששים בתקופה ואפסיקא הלכתא בגמרא כחנניה הלכך אידחי ליה סברא דר' יוחנן דסבר דכל אימת דמזכיר שואל ובטלה לה הך אוקימתא ושנויא בעלמא היא ולא סמכינן עלה ופירוקא קמא דייק טפי דר' יוחנן ור' אלעזר תרי גברי וגברא אגברא לא רמינן וכר' אלעזר ור' יוחנן תרי גברא וגברא אגברא לא רמינן וליכא בה קושיא בתר האי פירוקא.

פרק ו

הלכה ה

שאלה ועוד קשיא לי האי דקא פסיק ז"ל **כיון שהגיע זמן תפלת מנחה גדולה לא יכנס למרחץ אפי' להזיע עד שיתפלל**. וכל אותו ענין האמור במשנת שבת והא אנן לא קא מוקמינן לה סמוך למנחה גדולה אלא כי היכי דלא תהוי תיובתא דר' יהושע בן לוי דאמר כיון שהגיע זמן תפלת המנחה אסור לאדם שיטעום כלום קודם שיתפלל והכא

קתני אם התחילו אין מפסיקין לפיכך דחקינן ומתרצינן לה אליביה כי היכי דלא תהוי תיובתא ודברי ר' יהושע בן לוי לאו הילכתא נינהו כדקא פסקינן בפירוש בברכות ולית הלכתא כר' יהושע בן לוי דאמר כיון שהגיע וכו' הלכך ליכא למדחק ולאוקומה במנחה גדולה אלא במנחה קטנה וכפשטה דמתני' והוא ז"ל בשטת הרב אלפסי ז"ל אמרה ואי אפשר שלא מצא בה טעם איתידע ליה למר לידען.

תשובה כד מעינית בגמרא דשבת יפה מתברר לך דמנחה גדולה עסקינן בודאי אע"ג דמתחזי דלא אוקימנא מתניתין במנחה גדולה אלא כי היכי דלא תקשי לר' יהושע בן לוי אע"פ כן מדחזינן לגמרא בתר הך אוקימתא דאוקמינן דמנחה גדולה עסקינן שקיל וטריא אליביה שמע מינה דדוקא היא דמאחר דאוקמינן לעולם במנחה גדולה ובתספורת בן אלעשה אמרינן רב אחא בר יעקב אמר לעולם בתספורת דידן לכתחלה מאי טעמא לא גזרה שמא ישבר הזוג וכו' הלכך פשיטא מילתא לגביהו דאמוראי דבמנחה גדולה עסקינן ולפיכך תרצו גזרה שמא ישבר הזוג וגזרה שמא יתעלפה וכו' כי היכי דתסתלק הך תמיהא דאתמהינן בתחלה אי לימא במנחה גדולה הא איכא שהות טובא ואע"ג דלית הילכתא כר' יהושע בן לוי ליכא מהאי מתניתין דשבת תיובתא ולא מפני שאין הלכה כדבריו תהיה זו המשנה תיובתא עליה ואם יעלה על דעת אדם לומר אי מתניתין במנחה גדולה תהיה סיועא לר' יהושע בן לוי נאמר לא מפני שאינה תיובתא עליה תהיה סיועא ליה אלא הא מתניתין ליכא מינה לר' יהושע בן לוי סיועא ולא עליה מינה תיובתא ליכא מינה תיובתא דבמנחה גדולה עסקינן כדתריץ גמרא לעולם מנחה גדולה ולא סיועא דאכילה לחוד וטעימא לחוד וטעמא דאכילה דאסורה גזרה דילמא אתי לאמשוכי כדפריש גמרא וליכא למגזר הכי בטעימא דאין אדם נמשך בטעימא ואם תאמר גזרה טעימא אטו אכילה לא גזרינן גזרה לגזירה הלכך לית הלכתא כר' יהושע בן לוי כדאיפרש בגמרא דברכות ומתניתין דלא ישב במנחה גדולה כדאיפרש בגמרא דשבת ולא קשיא אהדדי והאי הוא דאתידע לן בהו וליכא למיזז מינה.